

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 16 Şubat 2024

Sayı : 3712

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

9621

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci maddesi ve TBMM içtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

13.02.2024

Kadim DURMAZ
Tokat Milletvekili

Ülkemizde şeker pancarı tarımı yaklaşık 350 bin çiftçinin hayatını doğrudan, 85 Milyon yurttaşımızı da dolaylı yollardan etkilemektedir. Ayrıca tarım, hayvancılık, ilaç, et, süt, nakliye ve hizmet sektörleriyle de iç içe geçmiş durumdadır. Tarım, tarımsal sanayi, işlenmiş temel gıda ürünleri ve istihdam gibi değişik dal ve konularda bir bütünlük teşkil etmektedir. Şeker pancarında verim kadar kalite de çok önemlidir. Çünkü ürün fiyatının tespiti pancardaki (polar) şeker oranına göre tespit edilmektedir. Yüksek verim ve kaliteli şeker pancarı yetiştiriciliğinde toprak hazırlığı, gübreleme, ekim, söküm, bakım, sulama ve hasada kadar tüm işlemler üretici tarafından yapılmaktadır.

Pancar fiyatı açıklandığında geçerli olan girdi maliyetleri hasada kadar olan süreçte sürekli değişkenlik göstermekte ve yükselmektedir. Açıklanan pancar fiyatı çiftçinin kar etmesi açısından önemini yitirmekte ve çiftçi maliyetini bile karşılayamaz hale gelmektedir. 7 dönümlük bir alanın ekilmesi için gerekli olan pancar tohumunun fiyatı geçen yıl 12.500 TL iken bugün 24.500 TL olmuştur.

Bir gerçek daha söz konusudur. Özel şeker fabrikalarının yaklaşımından çiftçilerimiz mustarıptır. Özel ve kamuya ait 33 şeker fabrikası bulunan ülkemizde 34 yıl aradan sonra 2022 yılında 600 bin ton şeker ithal edilmiştir.

İki yıl önce şeker ithal eden ülkemizde şeker pancarı üreten çiftçimiz bugün fazla üretim yaptığı için cezalandırılmaktadır.

Geçtiğimiz yıllarda verim kaybından dolayı kotalarını tamamlayamayan çiftçilerimiz de cezalı duruma düşmüştür.

Çiftçi Bağkur primlerini ödeyemez hale gelmiştir.

Şeker Fabrikaları özelleşmeden önce kota sorunu yokken, özelleştikten sonra çiftçilerimiz kota sorunu yaşamaya başlamıştır. Çiftçi düşük fiyattan alım yapılan C kotasına zorlanmaktadır.

Özellikle Turhal Şeker Fabrikası özelleştikten sonra fabrika yetkilileri tarafından çiftçilere 50 tondan aşağı kotanın yazılmadığı söylenmektedir.

Gözlemlerimize ve kamuoyuna yansıyan haberlere göre kamu fabrikalarında üretimi arttırmak veya günümüz teknolojisinde üretim yapmak için yenilik anlamında bir yatırım yapılmamaktadır. Günlük kapasiteler arttırılmamaktadır.

Kamuya ait fabrikalar yatırım yapmazken, özel sektör kapasite artırımına yönelik yatırım yapmaktadır.

Bu nedenle;

- 1- Özel fabrikalara kar ettirmek amacıyla kamu fabrikalarının zarar ettirildiği iddiası doğru mudur?
- 2- 2023 yılında üretilen şeker pancarı miktarı ne kadardır? Kamuya ait ve özel fabrikalarda işlenen şeker pancarı miktarı ne kadar olmuştur?
- 3- 2023 yılında üretilen şeker pancarı miktarı olarak ne kadarı A kotası, ne kadarı C Kotası olarak teslim alınmıştır?
- 4- A Kotası miktarı hangi kritere göre belirlenmektedir?
- 5- Özel ve kamuya ait şeker fabrikalarında 2022 ve 2023 yıllarında ne kadar şeker üretimi planlanmıştır?
- 6- 2024 yılı şeker pancarı fiyatları açıklanmış mıdır? Açıklanmadıysa ne zaman açıklanacaktır?
- 7- Gübre ve mazot gibi girdi maliyetlerine gelen zamlar sonucu çiftçiye ek ödeme yapmayı veya özel fabrikaları bu konuda uyarmayı düşünüyor musunuz?
- 8- Şeker Kurumu gibi bağımsız bir kurum neden kapatılmıştır? Bu kurum şeker piyasasını denetleme görevi olan bağımsız bir kurum iken neden Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı bir daire başkanlığı haline getirilmiştir?
- 9- Türkiye'de üretilen NBS'nin kontrol ve takibi yapılıyor mu? Ülkemizde uygulanan kota oranı nedir?